

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumără și la poște și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

La

Abonament lunar

pentru Decembrie st. v.

— cu prețurile din capul foi —

invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

Crisa ministerială în România.

Dacă este să dăm cititorilor noștri unele informații despre criza ministerială din România, aci latentă, aci acută, nu ne rămâne, decât să ne întoarcem privirile până la timpurile din primăvara anului 1888, când ea a început și nici astăzi nu s'a aflat sfârșitul. Ținem, că necesitatea unor asemenea informații se impune cu atât mai mult, cu cât evenimentele din urmă, petrecute în sinul guvernului și parlamentului român, în loc să clarifice situațiunea politică, a tulburat-o și mai mult.

În primăvara anului 1888, precum se știe, Ioan Brătianu, capul partidului național-liberal, s'a retras dela guvern, după-ce doispredcede ani de-a rândul a avut fericirea de a sta în fruntea afacerilor în timpii cei mai glorioși ai patriei sale. Primind demisiunea guvernului liberal, regele a chemat la cârmă pe unii distinși bărbați de stat, care până aci însă nu avuseser ocaziune de a păși independenți pe terenul politic. Așa numiții „junimiști“ nu aparțineau nici unuia din partidele politice ale țării. P. Carp, capul junimiștilor, începuse cariera sa politică în serviciul partidului liberal, ear' T. Maiorescu ocupase mai înainte un fotoliu ministerial în guvernul conservator.

Puțini la număr, dar' rezoluți în pașirea lor, junimiștii au format primul cabinet după retragerea partidului lui Ioan Brătianu dela putere. Pozițiunea cabinetului junimist Carp-Rosetti era favorabilă, căci era investit cu dreptul disolvării parlamentului și cu conducerea nouelor alegeri. Afară de aceea el prevestia o eră nouă pentru România prin desvîlirea unui program copios de reforme.

Rezultatul nouelor alegeri s'a calificat drept în favoarea guvernului, deși noile corpuri legislative erau compuse în cea mai mare parte din aderenți ai partidului conservator, cu care alt-cum junimiștii întreținuse și mai în-

ainte legături. Înainte de deschiderea parlamentului (15 Noembrie 1888) lucrul avea aparența ca-și-când partidul conservator ar fi dispus a sprigini întru toate cabinetul junimist.

Însă în curând s'a dovedit, că partidul conservator el însuși tinde după putere și năsușe la delăturarea cabinetului junimist. În partidul conservator eșiau la iveală următoarele persoane, care reprezentau totodată câte un grup deosebit politic în partid: Lascar Catargiu, G. Vernescu și G. Manu. Aceste grupări în partidul conservator nu se basau pe principii politice, ci erau mai mult sau mai puțin personale. Răzimat pe aceste grupări șovăitoare ale partidului conservator, cabinetul junimist a început acțiunea sa politică.

Era de prevădut, că partidul conservator nu se va mulțumi cu cabinetul curat junimist și va căuta să aibă în minister reprezentanții sei. În curând după alegeri junimiștii au trebuit să țină socoteală de această situațiune parlamentară și să primească în cabinetul lor elemente conservatoare. Astfel ministerul s'a „remaniat“ și a devenit un guvern junimist-conservator sub conducerea junimistului T. Rosetti.

Puțin timp a rămas însă și acest cabinet de compromis la putere. Partidul conservator, adevă elementele reprezentate prin Catargiu, stăruiau tot mai mult pentru un guvern curat conservator, care a și urmat apoi sub conducerea lui Lascar Catargiu.

Nici acest guvern însă n'a întîmpinat spriginul deplin al parlamentului și în curând a trebuit să demisioneze.

După aceste desastre s'a încercat o nouă combinațiune, adevă a împreuna earăși pe junimiști cu conservatori însă sub conducere conservatoare. Astfel a rezultat cabinetul G. Manu, care s'ar pute numi, față cu cabinetul Rosetti, conservator-junimist. Se susținea de organele guvernamentale, că acum prin formarea acestui cabinet înțelegerea ar fi perfectă. Faptele însă au dovedit, că ea nu numai că n'a fost perfectă, ci exista chiar un fel de antagonism între junimiști și conservatori.

Nu numai că bătrânul Catargiu, vechiul cap al partidului conservator, luase o atitudine ostilă față cu guvernul conservator-junimist, dar' chiar și generalul G. Manu nu putea afla o soluțiune mulțumitoare pentru ambele

partide, care formau guvernul. Din această cauză faimele despre o remaniere ministerială erau variate în tot chipul și nu încetau.

În ziua după deschiderea camerei din estan (15/27 Noembrie) cabinetul conservator-junimist a fost de nou supus unei primeneli. Junimistul T. Rosetti, ministrul justiției și ad interim al instrucțiunii, a eșit împreună cu conservatorul Păulescu, ministrul domeniilor, din minister și au intrat T. Maiorescu și Triandafil. Deabia s'a prezentat camerelor acest nou minister și senatul a dat un vot, care nu putea fi tălcut, decât de un vot de neîncredere pentru guvern. Senatul avea să-și aleagă președintele seu pentru noua sesiune parlamentară. Candidatul guvernului pentru președinția senatului era senatorul N. Crețulescu. Scrutiniul a arătat, că dl Crețulescu nu a înțrunit majoritatea absolută a voturilor, dar' nici ceialalți doi contracandidați, conservatorul Florescu și liberalul Orăscu, n'aveau majoritatea. Împregiurarea, că partidul conservator, care ar trebui să fie astăzi, după vederile constituționale, un partid guvernamental, a pus o candidatură în contra guvernului și că candidatul guvernului n'a înțrunit majoritatea recerută, era destul de semnificativă. Senatul nu s'a mulțumit nici cu atăta. La balotagiul ce a trebuit să urmeze a eșit din urmă contracandidatul guvernului generalul Florescu.

Guvernul a și privit acest vot ca dat în contra sa și a făcut imediat după acest vot al senatului o declarațiune, că va face un apel la regele, care va avisa. Cu toată această declarațiune însă guvernul s'a prezentat în ziua următoare de nou înaintea senatului și a cerut un „resvot“, adevă a pus de nou cestiunea de încredere. Senatul a dat guvernului resvotul cerut și i-a votat încredere, și guvernul s'a mulțumit cu această „încredere“.

În acest stadiu se află astăzi criza ministerială în România. Căci nimeni nu va pute susține, că ea este delaturată, mai ales dacă va mai lua în vedere, că Lascar Catargiu a făcut în numele partidului conservator, o declarațiune în cameră, că guvernul actual este considerat prin partidul seu de neconstituțional.

Este clar, că sub asemenea împrejurări politice, ca cele-ce domnesc în România, nu poate fi vorba de o lu-

crare serioasă și liniștită. Este deci de dorit, ca țeara să scape cât mai curând din această învîrtitură politică și să vină un guvern consolidat și puternic, care se aducă earăși un mers regulat în toate afacerile publice ale țării.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 28 Noembrie st. v.

Afaceri interne.

Luni seara s'a ținut un consiliu de miniștri, care a ținut mai multe ciasuri și s'a ocupat cu cestiuni importante.

Conferența partidului guvernamental s'a ocupat cu programul lucrărilor pentru parlament. Ministrul-președinte Szapáry a numit acele afaceri, a căror rezolvire se cere înaintea feriiilor de Crăciun, care se vor termina în 12 sau 15 Ianuarie. În ședința de Joi se vor alege membrii acelei deputațiuni regnicolare, care va avè să tracteze împreună cu delegații dietei croate cestiunea croată a desdaunării pământului. În ședințele următoare se va desbate asupra legii despre încuviințarea contingentului de recruți, asupra socotelilor finale pe anul 1889 proiectul de lege privitor la noile favoruri ce sînt a se face culturii de vițe; afară de aceste seria de petițiuni, unele afaceri de imunitate, raportul comisiunii despre trecerile de credit în anul 1890, unele rapoarte despre concesiuni de drumuri de fer vicinale și trei convențiuni comerciale (Egipt, Bulgaria și Turcia). După ferii vor urma proiectele pentru asilele de copii, odichna de Duminecă, subsidiarea lucrătorilor bolnavi și încuartirarea trupelor bosniace. Ministrul justiției dl Szilágyi cere, ca proiectul pentru tribunalele consulare să fie tractat și el numai decât după ferii.

Din Cisleithania.

Sesiunea prezentă a camerei deputaților va ține numai până la 18 l. c. Imediat înaintea prorogării va avè loc desbaterea despre provisorul bugetar. Precum stau lucrurile cu privire la transacțiunea boemă, această desbatere va provoca probabil o discuțiune mare asupra situațiunii politice și asupra transacțiunii boeme. Din parte cehică se pune în vedere, că pentru cazul, dacă Germanii vor trage în discuțiune afacerea transacțiunii, vor lua

cuvîntul atât Rieger, cât și Greg. Se vorbește, că și ministrul-președinte contele Taaffe și contele Schönborn se vor pronunța asupra cestiunii.

Din Praga se varsă oare-care lumină asupra transacțiunii rutene. Conform acestor sciri transacțiunea s'ar mărgini a le asigura Rutenilor tineri opt mandate în Reichsrath în locul celor patru, care le aveau până aci. Rutenii însă se deobligă, fără a intra în clubul Polonilor, să nu vină în contradicere cu acestia în cestiuni principale. Afară de aceste guvernul ar fi promis Rutenilor oare-care garanții, în cestiunea școlară și li-ar fi pus în vedere o considerare deosebită în Landtag a naționalității rutene, a limbii și literaturii lor. Precum spune „Narodni Listy“, primele pertractări s'au făcut cu consilierul de Curte Dobrzansky și s'au continuat cu Romanczuk.

Demisiunea ministrului de culte Gossler.

„Kleines Journal“ din Berlin aduce șcirea, că ministrul german al cultelor, de Gossler, are de gând a se retrage, din cauză că vorbirea împăratului despre școale se îndreaptă în mod material contra sistemului lui Gossler, și acesta nu stă cu privire la reformă pe punctul de vedere al împăratului. „Nord-deutsche Allgemeine Zeitung“ înregistrează această șcire a lui „Kleines Journal“ și adaugă și faima despre demisionarea lui Hermes, președintele consiliului bisericesc superior luteran, Țice însă, că demisiunea ministrului Gossler momentan este exclusă prin starea afacerilor în acțiunea resortului ministerial.

Crisă ministerială în Italia.

Neînțelegerile între ministrul italian de finance și între ministrul lucrărilor publice s'au ivit de nou. Ministrul de finance cere mărginirea lucrărilor publice la regularea riurilor, ridicarea de stavile și terminarea opurilor începute. Ministrul lucrărilor publice insistă la împlinirea totală a contractelor. În urma acestor neînțelegeri ambii miniștri au demisionat. Ieri s'a ținut un consiliu de miniștri, în care s'a făcut o încercare de împăcare. Dacă împăcarea nu va succede, ministrul Finali va trebui să se retragă.

Memorandul reginei Natalia.

Memorandul reginei Natalia, despre care telegramele noastre de ieri

FOIȚA „TRIBUNEI“

Românele în istorie.

De

Ioan Popovici.

(Disertație rostită la ședința publică a „Societății de lectură teolog.-pedagogică Ioan Popasu“ din Caransebeș, ținută în 2 Iunie 1890.)

Pe sinul femeii se leagănă prejudițiile, obiceiurile și toate frumoasele moșteniri strămoșesci; ea le păstrează cu sfințenie, le cultivă și cu dragoste le sâdesce în inimile pruncilor sei. Conservativă fiind, ține cu încăpăținare cele hărăzite dela moși-strămoși și, ocozindule de aburi veninoși străini, s'a făcut deapaururea visteria poporului.

Mai mult încă, femeia este izvorul tuturor faptelor mari săvîrșite de părinți, de soți și de fii; căci dacă trăese într'un mediu prielnic, dacă substratul și condițiile dezvoltării nu-i sînt răpite; dacă deplina libertate a faptelor și a voinței o are, atunci femeia oțelose brațul vînjos ostentiv, însenează mintea cuprinsă de negre gânduri și în stare să înciripeze sufletul sbuciumat.

Și e oare-cum de netăgăduit faptul, că prin ridicarea femeii națiunea se înalță, statul înflorește și multe lucruri mari se duc la îndeplinire.

Istoria ne dă dovezi, că femeia a păstrat cu credință datelele străbune, și că le-a ținut curate prin toate greutățile vremilor, suflând adese putere de viață în trupul aproape rēcit al națiunii. Și tot izvoarele trecutului ne spun, cum femeia fie ca mamă, fie ca soție, fie ca fiică a dat destule și pu-

ternice probe despre nefermuită dragoste cătră moșie și despre cucernică lăpădare de sine și jertfă pentru neamul ei.

Ear' noi, dacă ne mândrim cu originea noastră, dacă ne însușim citind faptele trecutului nostru; trebuie să cădem și să ne închinăm înaintea celor săvîrșite de strămoșele noastre, căci femeia română a stat în veac la înălțimea chemării sale. Ear' de s'a abătut dela calea ei, de a poticnit și de a cădut, nu este ea vina, ci pozițiunea, în care a fost aruncată, și nevoile timpului, fiindcă „nu sînt vremile sub cărma omului, ci bietul om sub vreme“.

Ori-care a fost însă starea ei, femeia română a conservat mai cu pietate decât noi instituțiunile vechi și astfel am rămas mai puțin amestecați cu elemente străine. Poporul nostru cu vitregă soarte în restimp de veacuri a suferit grozav de mult și, svirecolindu-se desnădăduit ca să nu peară, a șovăit, a cădut în piroteală și a fost mai ușor influențat de modul de viață și de spiritul țărilor limitrofe. Dar' femeia română a ferit de miesecele străine toată sufărarea românească; ea nu a înclinat spre hotare, ci mai virtos a stăruit în păstrarea datinelor și graiului strămoșesc; ea a păzit românismul.

Spre a dovedi aceasta este destul să aducem numai un argument, însă destul de vajnic; așa de pildă: „La Romanii vechi a fost pus *conubii* (dreptul de căsătorie) ce-l aveau numai *cives romani* (cetățeni romani) cu muierii numai romane, și pentru aceasta numai căsătoria cu *jus conubii* se considera de legitimă (*matrimonium legitimum vel justum, nuptiae justa*). Ca căsătoria să poată fi legitimă, s'a luat în considerațiune: națiunea, con-

dițiunea, ginta și sângele muierii.“¹⁾ Apoi „din respectul condițiunii, adevă al stării civile, era oprit, ca cetățeanul roman să-și iee soție o libertină, care din servă a devenit liberă; asemenea libertinului i-a fost oprit să se căsătorească cu o Romană.“²⁾ Numai senatul putea concede din cas în cas“.

— Va să Țică Romanii puteau lua în căsătorie femei de seama lor și de un neam cu ei; ear' femeilor romane le era iertat să se mărite numai după bărbați cetățeni romani.

Această lege ce scoate la iveală înțelepciunea zămislitorilor noștri, adusă anume pentru-ca sângele roman să nu se amestece, ci curat și nobil să rămână; a fost păzită și până în zilele noastre din destul ținută de femeia română.

În decursul vremilor rar străin s'a putut noroci cu nevastă de Român. Românele cu greu se măritau după bărbați de altă lege. Ear' dacă se întîmplau astfel de căsătorii, de bună-seamă, că au fost pricinuite și oareș-cum impuse de interesele țării. Fiindcă nu arare ori se întîmpla, ca boerii fruntași, ba chiar domnii țării, îndemnați de resoane politice ori aduși în strimtoare, să-și deie fiicele în căsătorie după nobili și principii vecini, spre a încheia pace și spre a-și asigura prin aceasta sprigin în cas de nevoie.

Spre obșteșcul bine se aducea jertfă, însă de bunăvoie, nici în ținuturile, unde elementul străin era covîșitor, femeia română nu se mărita după bărbați de altă lege. „Nici

când se mărita fetele după bărbați de alt neam, și deși câte-odată iau Romanii femei grece, totuși nici-când nu s'a întîmplat, ca să fie căștigat Grecul mîna unei fete române, ori-cât de avut se fi fost el.“³⁾

Ear' în locurile, în care Romanii trăseser mai compacți, încuscirile cu alte naționalități sînt corbi albi. Ce-i drept, „păturile suprapuse“ au desconsiderat acest obicei, poporul însă ține și astăzi morțiș la el.

Aflăm o mulțime de cîntece în gura poporului nostru, care denotă cu prisosință, că femeia română odată cu capul nu se mărita după cei de altă religie.

„Să trimită D-șeu sănătate
„La străinătate;
„Paganii să-i mănânce câinii;
„Să deie ciuma n' Turci,
„Rîia în Jidani,
„Boala în Țigani“,
e un cîntec foarte caracteristic în alegerea soților.

Vedem dar', că femeia română a păzit cu mai multă virtute legea strămoșească și astfel ni-a ferit neamul de corcice.

Și este ușor de înțeles apoi, că prin aceasta ea ni-a păstrat mai nemolipsit caracterul național, podoaba noastră cea mai frumoasă.

Și tot femeia română a făcut, ca lumea să ne judece de un popor frumos, cu pricepere în ale artei și cu mult duc de poezie. Ear' dacă sîntem neam de oameni chipeși, e că femeia română își alegea în totdeauna bărbat de să te tot uita la el, și trupeș, maică, ca bradul din virful muntelui. Însă

de-și căuta bărbat „voinic înflorit“ și trebuia să-și aleagă, fiindcă și ea era:

„... Păiculiță
„Cu flori galbene n' cosită,
„Cu flori roșii pe guriță“

și

„... mândruliță,
„C'ochișori de porumbică
„Și cu suflet de voinică“.

Așa părechie de oameni de bună-seamă că au trebuit să nască copii sănătoși, sdraveni și frumoși. Un fel de selecțiune minunat scoasă la mîdian prin „decăt cu uritu-n casă, mai bine moartă pe masă“, dar' căreia mult îi datorim.

Și se Țică, că lumea laudă priceperea Romanului în ale artei și înțelegerea ei din destul de dovedită fie prin musică, fie prin cîntece, fie prin manufacturi. Că femeia română a dat nascere acestei înțelegeri, ni-o spune și timpul nostru. Cine nu știe, că în ziua de azi, când mii de fabrici neîntreprut împrăscie prin tot largul lumii produse admirabile, lucrurile eșite din mîna Românei sînt prea laudate de toți căpi le ved'! Și dacă astăzi străinii le admiră și învață din ele, se poate presupune, ca asupra bărbaților și filor să nu fi influențat; să nu le fi prilegiuit înțelegerea lucrurilor frumoase și să nu le fi zemislit dragostea dezvoltării lor?

Tot astfel și musica; străin și împetrit la inimă să fie, când auzi glasul Românei, friptă de pojarul dragostei, îngânând vre-o doină jalnică ca ruga Maicei Domnului, stai pe loc, te uimesci și răpit admiră atîta bogăție de sentiment turnată într'o nuanță de ton.

¹⁾ Carolus Sigonius: „De jure civium rom.“ lib. I. c. II., Citat de Elena Sevastos: „Nunta la Români“, pag. 80 eg.

²⁾ Id. pag. 31.

³⁾ Dora d'Istria: „Românii din Grecia“.

ni-au vestit, că va fi respins de Scupcină, conține o istorie amănunțită despre cele ce a petrecut regina dela Aprilie 1887 încoace, precum și a conflictului ei conjugal. Memorandul culminează în cererea, ca Scupcina să dispună restabilirea poziției ei vechi și să poată ea vedea pe fiul său în fiecare Duminică și sârbătoare. La memorand sunt alăturate scrisori ale reginei, scrisori dela Gruici, Simici, Alimpici, Mijatovici ș. a., precum și toate acele procesule de divorț. Nu s'a alăturat nici o scrisoare a ministrilor progresisti, deși regina are mai multe scrisori de aceste. Lipsesc și o scrisoare importantă a lui Ristic, în care acesta îi face reginei imputări, că ea umblă după poziția unei regine domnitoare și după o influență asupra educației tinerului rege, cele ce constituția le exclude.

„Die Hochzeit von Valeni“ în Cluj.

Reproducem astăzi rapoartele foilor maghiare din Cluj despre investigațiunea polițiană, pornită în contra unor Români, care și-au manifestat disprețul lor față cu piesa jidovească scandalosă, reprezentată în teatrul național-maghiar din Cluj, și ne rezervăm a reveni asupra modului cum șovinistii maghiari se încearcă a face din această afacere o cauză celebră.

„Erdélyi Hiradó“ (9 Decembrie) scrie:

„Acușajii scandalului teatral de Sâmbătă seara au fost ascultați în 9 l. c. d. a. decătră căpitanul orașului Paul Deák. Ca apărător al acușajilor s'a înscut Dr. Aurel Isac. Primul, care a răspuns la întrebările căpitanului, este Vasile Podoabă, preot, în vîrstă de 38 de ani. În ziua reprezentației el a dat bani lui Ioan Nicoră, ca să-i cumpere un bilet *cerce*. Nicoră însuși nu i'a dus biletul și fiind el (Podoabă) în credința aceea, că-l va întâlni în teatru, a mers și dinșul în teatru. Acolo s'a întâlnit cu tinerii Bobeș și Bogdan, care l-au invitat să meargă în logea Nr. 3 de sus. Invitarea a primit-o, dar n'a mers imediat în loge, ci a mai stat afară „doar“ se va întâlni cu Nicoră.”

„Puțin timp trecînd, — dice el, — în decursul sgomotului m'am dus în loge și am ședut, dar nu preste mult eară m'am depărtat, deoarece nu-mi plăcea să stau, căci nu plătisem. Când a mers el în decursul sgomotului în loge, atunci tinerii nu mai lărmau.

Despre aceea n'a avut cunoștință, că tinerimea română se pregătesce a demonstra, ba încă a creșut, că din partea „Maghiarilor“ este demonstrația, după-ce piesa este scoasă din viața socială a Românilor.

După acesta este ascultat gimnastul de 17 ani, Romul Pop.

Deja la începutul ascultării Dr. Aurel Isac s'a purtat pătimas, a umblat în sus și în jos, a murmurat cuvinte neînțelese, apoi

Dar, doamnelor și domnilor, a mers vestea, că „Românul e născut poet“ și că belșug de poezie are. Însă cine a plămădit atîta potop de stihuri pline de vraje? Românele! Fiindcă mama română cu furca la brâu, privind cu nespusă dragoste la odorul din leagăn, îi cântă dulce și fermecător „nani, nani pușor“, menindu-l se ajungă „vitez mare“. Ear' mai târziu, când copilul nestăpînit nu închide ochii, îl adormea cu povești despre „Feți-frumoși“ și „Dine-mpărăteșe“, și când plîngea mititelul, „mi-ți-l domolia și „mi-ți-l mulcomia mama cu cîntece și sărutări.

Născut în cîntece, adormit în povești și crescut în poezie, Românașul, fără să-și deoseba naturii, și vitejiile trecutului, „îi-le spune în versuri de-ți crește pieptul ascultându-le.

Atîtea a făptuit femeia română, încât putem dice, că dacă pozițiunea ei ar fi fost amensurată chemării sale, noi am sta astăzi cu mult mai bine.

Femeia română și-a susținut la culmea cuvenită demnitatea asigurată de biserica și virtuțile casnice inforia. Românele creșeau în moravuri simple, dar adevărate; exceleau în fapte nobile și-și îndeplineau cu sfințenie datorințele de mame, de soții și de fiice; iubindu-și mai presus de toate neamul și ogorul strămoșesc.

Să ne încumetăm însă a spune prin câteva palade cuvinte, de ce soartă și de ce pozițiune s'a bucurat femeia română în decursul vremilor.

Dela întemeierea statelor române și până ceva după Vasile Lupul (1634—1654), femeia română se bucura de o poziție destul de favorabilă. Ce e drept, instrucția îi lipsia cu

îndată a erupit dicînd, că „e scandal a reprezentă o astfel de piesă“.

Când căpitanul Paul Deák a pus întrebări preotului, Isac îndată s'a amestecat și el, a cerut în continuu condițiunea unor nouă întrebări și preste tot s'a purtat într'un mod tare iritat.

Paul Deák până la un timp a ascultat foarte răbdător obiecțiunile, până când în fine a rugat pe apărător, ca să nu-l conturbe, căci dacă nu își va face notițe.

Isac a răspuns întăritat.

La aceasta Paul Deák a admoniat pe apărător, ca să se poarte liniștit, căci în cas contrar este silit a întrebuița dreptul ce îl dă legea.

„Poftesc, aici sînt, stau la dispozițiunea D-tale, a răspuns Isac.

Romul Pop a negat tot, el s'a purtat de tot liniștit și totuși a fost excoartat, ba încă un polițaiu l'a și „lovit după gît“. (Cuvintele proprii)

Ioan Nicoră, candidat de profesor, de 26 de ani, recunoaște, că în teatru a dat în contra piesei expresiune „nemulțumiri sale prin cuvinte sonore, dar n'a fluierat. Romul Pop, care ședea lîngă dînsul, deasemenea a dat expresiune nemulțumirii sale prin cuvinte sonore. N'are cunoștință despre aceea, că în contra piesei de mai nainte s'ar fi pus la cale vre-o demonstrațiune, ci „cunoscînd cuprinsul bucușii a venit de sine, ca în contra ei să dea expresiune nemulțumirii sale“.

Victor Corbul, medicinist, de 21 ani, a ședut încă cu 4 conșoții în o loge de sus Nr. 17 din partea dreaptă. Nici el, nici conșoții se n'au luat parte la nici un fel de conturbare a liniștii. Despre aceea, că tinerimea română de mai înainte ar fi plănuit vre-o demonstrațiune, n'are cunoștință.

Valeriu Abui, medicinist, de 25 ani, a ședut în o loge de sus Nr. 17 din partea dreaptă. Nici el, nici conșoții n'au lărmit în loge.

Nicolau Bobeș, oficial de bancă, de 27 ani, a stat în logea de sus Nr. 3 din partea stîngă. Nici el, nici conșoții — astfel mărturisește — n'au făcut sgomot.

Ioan Radu, candidat de profesor, de 20 ani, a privit reprezentațiunea până la sfîrșit din galerie. În jurul lui erau Lucian Barbu, jurist, și Macedon Tetyin, candidat de profesor. La fluierat nu au luat parte. În sgomotul fluieratului s'a întors cătră Lucașu Barbu și cu surprindere l'a întrebat în limba română, că ce este aceasta? Într-aceea un polițaiu l'a excoartat.

Alexandru Bohățel, jurist, de 21 ani, a ședut în timpul reprezentației în o loge de sus Nr. 3 din partea dreaptă. Nici el, nici conșoții n'au lărmit. El însuși s'a mirat de demonstrație și a dis „hm! hm! hm!“

Zosim Chirtop, jurist, de 22 ani, a ședut într'un scaun parter. În contra piesii a dat expresiune nemulțumirii sale în două rînduri prin fluierături. A cunoscut tendința piesei și a știut, că defăimează pe Români; din cauza aceasta dela început s'a hotărît a merge, spre a da, după-cum e obiceiul, expresiune nemulțumirii sale.

Stefan Szakács, jurist, de 19 ani, (tiner maghiar) pe mai mulți, care erau cu el l'a oprit și în fața strigătelor și a fluierăturilor a strigat linișce și după polițai. Ca pe

total, ear' o educație mai deosebită nu primia. Doamna ferii însă ce și cea din urmă săteancă întorcea fusul pe neîncetare, țesea pânză ca de păianjen și „femeile române ca și Românele se feresc de vederea străinilor și se dau de lături, ca să nu treacă dinaintea bărbatului pe drum sau pe cărare.“

În familie însă sexul femeiesc avea mai puține prerogative, lucru ce și în ziua de azi se observă binisor. Așa într'un chrisov de al lui Neagoe-Vodă Basarab dela 1512 se spune, că femeia, când se afla în concurență cu copii de sexul bărbătesc, era exclusă dela moștenire; dar cu toate acestea primia o mică parte numită: zestre.

Și numai atunci putea moștenii întreaga avere, când frați nu avea, ear' tatăl ei o adoptase în loc de fiu, și această adoptare era întărită printr'un chrisov domnesc.

Astfel fiind nu e mirare, dacă, după-cum ne relatează Al. I. Odobescu, în veacul XVI. nici doamna ferii nu scia scrie; căci chiar Ruxandra (1661) lui Vasile Lupul cuvîntul românesc „doamnă“ îl pune pe hârtie cu litere grecești. Însă Ilinca lui Petrușcu-Vodă scie scrie, două documente dovedesc aceasta: „Ieu Ilinka fata lui Petrușko-Vodă mărturisăsk, si cu stire nostra ieste acesta tokmală“ și „Ieu Ilinka fata lu Petrușko-Vodă“.

Ear' în afară de familie Dimitrie Cantemir ne spune, că la punerea domnilor în scaunul Moldovei, precănd boerii aduceau închinăciunile lor domnitorului, pe atunci nevestele boerilor făceau în sala apartamentului fe-

meiesc aceleași onoruri doamnei, soției domnului, dacă era insurat; atară de înecoronare, care fiind act ecleziastic, nu se permitea femeilor. Aia însă și doamna tron mai înălțor în porticul exterior (tînda?) bisericii, cevași mai seund decătră tronul bărbatu-seu, și în sala ei (în care toate femeile boerilor își aveau scaunele lor după demnitatea bărbatilor) purta coroană de forma cum era diadema sofului ei, ceea-ce se poate cunoaște deajuns din vechile lor portrete ?

Ear' la „ceremoniile curții“ domnesci tot la Cantemir citim, „că precum boerii fie cu, fie fără slujbă în biserica stau lîngă tronul domnului, după-cum le e rangul“, așa și dela tronul dîmneșc până la columna cea din dreapta din tînda bisericii, stau femeile boerilor ce sînt în dirigătorie, fiecare în drept cu bărbatul seu. Lîngă columna aceasta este scaunul sau tronul doamnei, înalt și acesta de trei trepte; ear' ficele doamnei, dacă are se pun între doamnă și între femeile boerilor. În dreapta dela doamna stau camerierele și damele de curte, care sînt în serviciul ei, ear' în stînga sînt vornici, ei doi; care păzește ca să nu se îmbulzească poporul spre scaunele mîerilor. În tînda bisericii stau femeile boerilor celor scoși din dirigătorie, fiecare în drept și după rangul bărbatului seu.“

Deși principele Cantemir trăiesc dela 1673—1723, descrierile citate sînt fără îndoială rămășițe mai mult ori mai puțin credincioase obiceiurilor din epoca slavonismului.

„Kolo zsvár“ (9 Decem.) scrie cam următoarele: „Li-a succes fraților nostri români, ca prin un atac cutezat să-și câștige merite în contra unei drame de mijloc, care se ocupă cu raporturile române.

Ceva ce deosebire caracteristică nu cuprinde. România tineră, lumea progresivă și doritoare de a se civiliza se luptă în contra României vasale, violente și aspre. Se luptă cu triumf.

Aceasta luptă a trecut preste întreagă Europă.

Domnișorii români din Cluj sau au voit se afirme, când au demonstrat în contra piesei, că lupta aceasta încă nu s'a întemplat în România, sau aceea, că România-veche a consistat numai din ângeri, din prietini ce se iubiau unul pe altul.

În general obiectul piesei îl formează aceasta luptă, ceea-ce Românilor nu le place. Casei direcțiunii teatrului însă îi place a da astfel de piese, cu care provoacă oare-care iritare.

După-ce fraților nostri români li-a succes prin un atac cutezat a-și câștiga merite în contra unei piese de rînd, earăși s'au retras serioși la locul lor. Această serioșitate naivă, precănd este de caracteristică, pe atît este de plăcută.

Când pe cel mai sângeros agitator cu gura, pe Slavici, l'au citat înaintea curții cu jurați, îndată a devenit cel mai blînd om. „Ce? — astfel a vorbit — eu am agitat? Dincontra eu numai curată iubire am față de maghiari și dacă dau în cineva dau numai în Tisza Kálmán pentru binele nostru comun. Pe el îl lovesce și macul.“

Când parintele Macaveiu? a venit înaintea curții cu jurați, el (care în „Tribuna“ a spumegat încontra ideii de stat maghiar) nu s'a spulberat acolo, că: da, așa mărturisește, așa dic precum am dis, altcum nu pot, ci eu un ton blînd, cu citate publice, aperiîndu-se, s'a năzuit a jura frățietate.

Fluerătoria și sgomotoasa tinerime română de ieri, se va pute vedea, căt de demnitate va respinge acușă. Ear' ar fi fluierat? El ar fi făcut scandal? Ce nedeamnă vorbă. Și plane Podoabă? Preotul viteaz!

Podoabă neagă și se desvinovătește ca și un copil de țîță.

Numai doi domnișori sînt, care dacă au făcut ceva, cel puțin au și spus: „am făcut, am voit să împedec reprezentațiunea“. Cei doi de sigur își vor gîndi întrușii: „îmi pare rău, că am apucat pe dinainte pe aceea, care fără de cauză au demonstrat în contra piesei“.

„Kolo zsvár“ mai constată încă un fapt și anume, că Ditroi, directorul teatrului, în decursul reprezentației a fost între aplause sgomotoase chemat pe scenă. Aceasta este o demonstrațiune neobișnuită. Până acum Ditroi nu s'a împărțit de ea. Cum l'a venit acum în minte publicului?

Ne place, — continuă oficiosul — a recunoaște fiecare merit. Se vedem, că ce a adus dlui Ditroi o asemenea demonstrațiune.

S'a adus pe scenă o dramă de rînd, despre care s'a lătit vestea, că în Gracș și în Sibiu și încă mai nu știu unde Valachii s'au supărat pe ea. Valoarea internă a piesei nu l'au sedus pe dl. Ditroi. Doar astfel de bucușii bune și nouă sînt încă multe, pe care dl. Ditroi nu li-a pus pe scena teatrului din Cluj. Cu ocaziunea reprezentației a dat ansă la un scandal. Acesta este meritul prim. Al doilea: Teatrul a fost până aci un loc, unde în numele artei toți am putut merge. Dl. Ditroi, făcîndu-l acum rînduieală pentru cîtva timp, că afîndu-ne noi rău, dacă îi vedem pe Români, acesia se se uita chiorș la teatru.

Aceste sînt meritele. „Teatrul din Cluj își „împlinesce misiunea“, astfel am obicinuit a dice. Dl. Ditroi înțelege, ce este aceasta misiune.

Ascultarea înaintea poliției în aceasta afacere a adus următoarele rezultate. Până acum sînt sub cercetare aproape 20 persoane, parte studenți universitari parte oficiali de bancă. 24 martori și încă 8 acușaji vor mai fi ascultați începînd de azi după amăzi.

Acușajii ascultați până acum neagă puternic. Neagă Vasile Podoabă, directorul „Economului“, în contra căruia 8 martori fașionează, că el a dat semnul de fluierat. Universitarii încă neagă. Zosim Chirtop, jurist în anul IV. recunoaște, că a voit să dea expresiune nemulțumirii sale și a dat, cum a aflat de bine. O mare parte din ei neagă, că demonstrația ar fi plănuită mai demult. Rezultă însă din afirmările martorilor, că ei au voit împedecarea reprezentației.

Unul a fost, care de fapt n'a voit a a face scandal, și anume Ludovic Szakács, jurist, care a strigat demonstranților să tacă.

CRONICA.

Antonie Mocsonyi de Foen. Rămășițele pămîntesci ale defunctului ilustru au fost transportate dela Pesta la Foen Lunia trecută seara.

Reprezentanța orașului Sibiu va ține mîne, Joi 11 Decembrie n., 4 oare a. m. o ședință în sala casei orașului cu următoarea ordine de zi: 1. Propunere pentru modificarea statutului abatorului în sensul statutului de model Nr. 37.455 trimis din partea ministerului de agricultură reg. ung. la 3 Septem. n. 2. Ofertul consorțiului brutarilor pentru arîndarea „Pieii de aramă“. 3. Propunerea administrației pădurilor pentru vînderea de 700 de stejari din „Dumbravă“. 4. Cererea directorului de teatru Berger pentru acordarea teatrului orașesc. 5. Propunerea comisiunii de edilitate privitor la parcelarea livadei Haller. 6. Satorirea contractului despre vînderea terenului Nr. 41 din strada Urezului. 7. Statutul despre sedria orfanală a orașului Sibiu. 8. Propunerea pentru cumpărarea unei parcele de pămînt la „Valea-Ari-

nilor“. 9. Preliminarele de drumuri pro 1891 și satorirea pașalelor pentru lucrurile prestate de locuitori. 10. Raportul comisiunii despre organizarea arhivului. 11. Alegerea unor asistenți onorari la sedria orfanală pentru 1891. 12. Rezultatele licitațiilor. 13. Curtenii.

Pentru luarea deciziunii asupra obiectului de pertractat de sub p. 6. se recere absolută majoritate și a tuturor membrilor.

Reuniunea igienică din Sibiu. În locul prelegerii anunțate „Despre epide miilor etc.“, la însărînarea secției medicale a „Reuniunii ardelene pentru științele naturale“, dl. M. Czékeli, care tocmă s'a reîntrors din Berlin, va prelege Vineri, 12 l. c. 5 oare p. m., în sala cea mare a comitatului (strada Morii Nr. 10) „Despre procedura lui Koch“, după-ce dl. medic dentist Schwabe s'a retras bucuros, avînd în vedere interesul acut ce acest obiect afia la public în momentul de față. Prelegerea dlui Schwabe astfel abia în anul viitor se va ține, deoarece ciclul din estan se va încheia din cauza sîrbătorilor de Crăciun.

Organizarea poliției în Ungaria. În ministerul de interne reg. ung. se lucrează, precum citim în „Pester Lloyd“, la organizarea poliției comunale. E vorba de prefecerea poliției comunale în Ungaria în poliție de stat. Primul teren de încercare va fi comitatul Bács, vicecomitele aceluia și oficerul de gendarmi Klemm au prelucrat un proiect privitor la organizarea poliției comunale și punerea în legătură a acesteia cu gendarmeria. Consilierul ministerial Jekelfalussy „și-a dat deja părerea asupra proiectului, însă nu a luat nici o deciziune, deoarece mai stă încă la mijloc chestiunea dreptului de a face întrebuițare de armă, un drept, pe care îl are numai gendarmeria. După „E-s“, comitatul Bács ar dispune de 700 polițiști comunali înarmați cu pușci de sistemul Kropacek, asupra cărora va primi comanda un comisar guvernial, care, coordonat vicecomitelui, se fie asupra ministerului de interne. Se vor sistema 6 inspectori cercuali, 12 comisari civili și mai mulți comandanți de posturi. Gendarmeria ar săv se exercite controla și raporturile ei să le trimită și comisarului guvernial. Dacă planul va fi dus cu succes în deplinire, poliția de stat se va organiza în întreagă țeara.

Acușă în contra prezidentului Curiei regesi. După-cum anunță „Sonet-Abdell“, în contra prezidentului Curiei reg. s'a ridicat o acușă. Tribunalul suprem disciplinar prevăd în legile țerii pentru astfel de casuri și care consistă din șese membri ai casei magnaților și 6 preșidenți de senat dela Curie, s'a întrunit sub prezidiul baronului Nicolau Vay, prezidentul casei magnaților, spre a decide asupra acușei. Acușă a fost ridicată de contele Carol Széchenyi, care a fost în proces cu tatăl seu, contele Coloman Széchenyi. Contele Széchenyi junior a avut unele pretențiuni la tatăl seu, pe care acesta nu a voit să le împlinescă, și așa fiul a cerut, ca tatăl seu să fie pus sub curatelă, precănd contele Széchenyi senior a acușat pe fiul seu pentru risipă. Contele Széchenyi junior a fost în fine respins la toate instanțele. El nu s'a mulțumit însă cu aceasta, ci a cerut cercetare în contra aceluia judei dela Curie, care au pertractat procesul lui, pe motivul, că aceia nu ar fi procedat corect. În fine, basat pe aceea, că prezidentul Curiei înainte cu 25 de ani a fost avocatul familiei Széchenyi și pentru aceea a adus sentența în favoarea contelui Széchenyi senior, a ridicat acușă și în contra aceluia. Această acușă, conform legilor, a fost prezentată prezidentului acușat și judeilor Curiei spre darea de părere, după ceea-ce afacerea s'a predat apărătorului Coroanei, Alexandru de Kozma, care apoi a pășit în-

era tînră și frumoasă și plină de suliman ca o fată de răchieria; și o trimitea cu caretă domnească, cu mîeni și cu vornici și cu comișii dină ameață-și mare pe uliță, la feredou și pe la mînăstiri și pe la vii în plimbări; și făcea și pe boeri de își trimitea jupăneșele cu dînsa; și după-ce venia dela plimbări, trimitea jupăneșelor lor daruri clănavișea, belacoase, căoi l'au făcut cîntea de au mers cu dînsa în plimbare. Și după-ce s'au mîzilit, au luat-o cu dînsul și au dus-o în Tarigard și au mîritat-o după un Grec. Căutați frați, iubiti cetitori, de vedeți ce este omeniea și necuviința grecească; că el de bătrîn dînti în gură nu avea, dimineața-i încheia de-i pune în gură, ear' sara-i descleia cu un-copur și-i pune pe masă și carne în toate posturile cu Turcii dimpreună mînea. Oh! Oh! Oh! Săraca țeară a Moldovei, ce norocire de stăpîni ca acesta ai avut! Ce sorți de vieață l'ăi căduț? Cum au mai rămas om trător în tine, de mare mirare este, cu atâtea spurcăciuni de obiceiuri ce se trag până astăzi în tine Moldovă! Și din vreme în vreme tot s'au adaus spurcatele de obiceiuri, care înainte se vor scrie cineși la rîndul lor.“ Dulce este vorba lui Neculce, dar sfășietor glasul lui. Din jeliurea lui transpiră faptul, că soc. rom. mai înalt cădînd în hădoasa ghiară a gunoiiului gree, a început să decadă și să se demoralizeze. Și e fără îndoială, că femeia rom. a fost apăsată și strivită sub această cantrenoasă plagă ce a nimșivou s'a opinit să cuturească și să nimească poporul român. (Va urma.)

*) Miron Costin, pag. 9.

*) Cipariu, „Organul Luminării“, an. 1848 Nr. XXX. Citat de A. Densușianu.

*) „Columna lui Traian“ an. 1877 Nr. 2, pag. 80, citat de Ar. Densușianu. Ist. I. și lit. rom.

*) Dimitr. Cantemir „Descrierea Moldovei“ tom. II. c. III., pag. 62 ediția Academiei.

*) D. Cant. op. cit. pag. 99.

*) En. C. Gălățeanu T. II. p. 198

*) Letop. T. II, p. 249.

980 [3—3]

Ioan Dordea,
primar.

Nicolau Hulea,
notar com.

A iesit de sub tipar

român-germân și germân-român

Dr. D. P. Barciani.

Partea I. Română-germână.
704 pagini.

Prețul 2 fl. 50 cr. v. a.
Partea II. Germană-română.
1152 pagini.

Prețul 3 fl. 80 cr. v. a. = 10 lei.

Deposit general

pentru România la librăria lui
Alexandru Degenmann.

Bucuresci, Calea Victoriei 53.
NB. Pentru trimiterea prin poștă 20 cr. v. a. de
exemplar.

Strada Măcelarilo Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

1. **Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la **30** cr. sau **60** bani.
 2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
 3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
 4. **Piperuș Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 5. **Păcală și țandălă.** Anecdote de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
 6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
 7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 8. **Colăcăritul.** Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
 9. **Fica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
 10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
 11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 12. **Îndrăgăstul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 13. **Blăstăm de mamă.** Legenda populară din giurul Nisăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
 14. **Bunica** de Bojena Nemeș, tradusă din limba boemă de Prof. dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la **60** cr. sau 1 leu **20** bani.
 15. **Vlad și Catrină.** Poveste de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
 16. **Din bătrâni.** Ghicitorii, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 17. **Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 19. **Genușotea.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 20. **Un pețitor îndrăgăst.** Novela de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
 21. **Prietenul meu Ventură-Teară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 22. **Scăpăratoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
 23. **Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
 24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
 25. **Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
 26. **Taina unei vieți.** De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
 27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
 28. **Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
 29. **Sgârșitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
 30. **Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
 31. **Nusciu-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
 32. **Dina-împărăteasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
 33. **Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
 34. **Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
 35. **Un idil în Roșeni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 36. **Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 37. **Prințesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
 38. **Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
 39. **Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
 40. **O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
 41. **Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
 42. **Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
 43. **Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
 44. **Rusalin păcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbițoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
 45. **Roma învinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
- O sută de ani.** De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot
vîndătorilor, se dă rabatul cuvenit.

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octombrie 1890.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copșa-mică—Sibiiu				
	Tren accelerat	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane		Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane		Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane		Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane		Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane			
Viena	3.25	8.—	10.50		București	7.35			4.45	Viena	8.—	10.50	3.25	Teiuș	12.59	4.51		Copșa-mică	4.05	10.47	7.10			
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10	Predeal	1.08			9.12	Budapesta	2.—	8.15	9.40	Alba-Iulia	1.39	5.27		Șeica-mare	4.35	11.17	7.43			
Szolnok	11.22	4.05	11.07	9.28	Timiș	1.37	5.35		9.41	Szolnok	4.20	11.18	1.02	Vințul-de-jos	1.56	5.44		Loamneș	5.16	11.58	8.27			
P-Ladány	1.07	5.46	1.20	11.38	Brasov	2.13	7.21		10.17	Arad	8.10	3.50	5.27	Jibot	2.23	6.06		Ocna	5.47	12.29	8.59			
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51	Feldioara	2.43	4.00		10.32	Glogovaț	2.20	4.10	5.50	Orăștie	2.49	6.28		Sibiiu	6.10	12.52	9.23			
Mező-Telegd	2.32	7.11	3.09	2.06	Apatia	3.12	4.14		11.18	Gyorok	3.05	4.46	6.28	Simeria (Piski)	3.37	6.56								
Rév	3.02	7.41	3.48	2.46	Ágostonfalva	3.32	5.20		11.30	Pauliș	3.23	4.58	6.34	Deva	3.53	7.26		Sibiiu	7.35	4.34	9.50			
Bratca	3.33	8.16	4.31	3.40	Sighișoara	3.47	5.47		11.51	Radna-Lipova	3.39	5.16	6.52	Ilia	4.18	7.48		Ocna	8.02	4.58	10.14			
Bucia			4.54	4.03	Homorod	4.20	6.35		12.27	Conop		5.38	7.17	Gurasada	4.43	8.10		Loamneș	8.30	5.25	10.40			
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51	Hășfalău	5.25	8.12		1.35	Bérvava		5.53	7.33	Zam	4.53	8.20		Șeica-mare	9.05	5.55	11.10			
Huedin	4.58	9.35	6.22	5.32	Elisabetopol	5.45	8.47		1.59	Soborșin		6.33	8.20	Soborșin	5.21	8.48		Copșa-mică	9.34	6.20	11.35			
Stana			6.38	5.49	Mediaș	6.12	9.29		2.32	Zam		6.58	8.49	Conop	5.56	9.17								
Aghirș			6.59	6.17	Copșa-mică	6.33	10.10		2.59	Gurasada		7.22	9.16	Radna-Lipova	6.46	9.54		Cucerdea						
Ghirbău			7.11	6.28	Micășasa	6.46	10.32		3.13	Ilia		7.58	9.32	Pauliș	5.49	7.36		Reghinul-săs.						
Nădășel	5.49		7.24	6.44	Blaj	6.48	10.42	11.47	3.18	Branicla		7.54	9.51	Györök	6.06	7.50		Cucerdea	2.55	8.20	2.56			
Cluj	6.02	10.35	7.39	7.04	Crăciunel	7.22	11.37	12.32	4.03	Deva		8.14	10.18	Glogovaț	6.24	8.03		Cheta	3.25	8.53	3.26			
Apahida	6.12	11.02	7.54	8.30	Teiuș	7.51	12.23	1.06	4.36	Simeria (Piski)		8.43	10.44	Arad	6.53	8.26		Ludoș	3.41	9.11	3.42			
Ghirși	6.27	11.23	8.11	8.55	Áiud	7.58	1.23	1.30	5.06	Orăștie		9.12	11.14	Szolnok	7.06	8.38		M-Bogat	3.56	9.39	3.57			
Cucerdea	7.30	12.42	9.18	10.31	Vințul-de-sus	8.15	1.50	1.54	5.24	Jibot		9.34	11.39	Budapesta	7.45	9.05		Cipeu-Iernut	4.33	10.18	4.34			
Uioara	7.55	1.18	9.49	11.19	Uioara		2.20	2.16	5.45	Vințul-de-jos		9.56	12.05	Viena	11.51	2.25	4.47	Kereș-Sz.-Pál	4.48	10.34	4.49			
Vințul-de-sus		1.33	10.02	11.35	Cucerdea	8.45	2.46	2.39	6.08	Alba-Iulia		10.17	12.26		1.55	5.50	7.45	Nireșteu	5.11	10.58	5.12			
Áiud	8.21	1.55	10.22	12.02	Ghirși	9.16	3.33	3.15	6.72	Teiuș		10.44	12.58		7.20	1.40	6.05	Ôșorheiu	5.30	11.17	5.31			
Teiuș	8.37	2.14	10.39	12.26	Apahida		5.28	4.32	7.52										5.46					
	8.42	2.24	10.57	1.18	Cluj	10.36	6.05	4.53	8.10	Simeria (Piski)—Petroșeni					Petroșeni—Simeria (Piski)									
Crăciunel	2.49	11.20	1.54		Nădășel	10.48	6.26	5.32	8.30	Simeria		7.17	11.28	3.50	Petroșeni	6.05	10.42	4.03	Regh-săs.—Ôșorheiu—Cucerdea					
Blaj	9.14	3.02	11.36	2.11	Ghirbău		6.42	5.48	8.50	Streiu		7.54	12.12	4.32	Banița	6.45	11.23	4.49	Reghinul-săs.					
Micășasa		3.33	12.04	2.49	Aghirș					Hateg		8.45	1.08	5.20	Crivadia	7.26	11.57	5.24	Ôșorheiu					
Copșa-mică	9.49	3.48	12.23	3.28	Stana					Pui		9.39	2.03	6.15	Pui	8.07	12.33	6.04	Reghinul-săs.					
Mediaș	10.07		12.39	3.46	Huedin					Crivadia		2.51	2.51	7.03	Hateg	8.51	1.19	6.43	Ôșorheiu					
Elisabetopol	10.30		1.08	4.27	Ciucia		6.11	9.19		Banița		11.26	3.30	7.28	Streiu	9.41	2.09	7.28	Reghinul-săs.					
Sighișoara	11.06		1.50	5.39	Apahida	12.01	8.27	6.43	10.02	Petroșeni		12.—	4.02	8.15	Simeria	10.20	2.47	8.—	Ôșorheiu					
Hășfalău	11.21		2.06	6.02	Cluj	12.31	8.49	7.12	10.41	Arad—Timișoara					Timișoara—Arad					Reghinul-săs.				
Homorod	12.37		3.20	7.51	Bucia					Arad		6.41	12.20	9.10	Timișoara	7.20	3.30	8.15	Ôșorheiu					
Ágostonfalva			3.56	8.36	Bratca					Áradul-nou		7.09	12.44	9.22	Sân-Andreiu	7.09	3.16	7.59	Reghinul-săs.					
Apatia		1.26	4.19	9.10	Rév		1.10	10.04	7.51	Németh-Ságh		7.31	1.09	9.41	Merczifalva	6.51	2.43	7.25	Ôșorheiu					
Feldioara		1.47	4.44	9.44	Mező-Telegd		1.36	10.41	8.17	Vinga		7.58	1.37	10.01	Orczifalva	6.35	2.26	7.04	Reghinul-săs.					
Brasov		2.23	5.20	10.31	Oradea-mare		2.01	11.06	8.12	Orczifalva		8.14	1.54	10.14	Vinga	6.17	1.59	6.37	Ôșorheiu					
Timiș		3.15		12.23	P. Ladány		2.08	1.19	8.47	Merczifalva		8.29	2.10	10.26	Németh-Ságh	6.05	1.39	6.18	Reghinul-săs.					
Predeal		3.47		2.22	Szolnok		3.31	3.31	10.09	Sân-Andreiu		8.45	2.27	10.39	Áradul-nou	5.50	1.21	5.55	Ôșorheiu					
București		9.30		11.45	Budapesta		5.11	6.35	11.51	Timișoara		9.08	2.53	10.58	Arad	5.30	12.35	5.25	Reghinul-săs.					
					Viena		7.15	6.50	1.55										Ôșorheiu					
							1.40	3.—	7.20										Reghinul-săs.					
Murêș-Ludos—Bistrița					Bistrița—Murêș-Ludos					Sighișoara—Odorheiu					Odorheiu—Sighișoara					Hunedoara—Simeria (Piski)				
Murêș-Ludos			4.—		Bistrița				1.16	Sighișoara					Odorheiu				Hunedoara					
Tagu-Budatelic			7.07		Tag-Budatelic				4.15	Odorheiu					Sighișoara				Cerna					
Bistrița			9.59		Murêș-Ludos				7.21										Simeria					
Note: Numerii înscrisești cu linii croșate însemnăază cărele de noapte																								

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acțiuni în Sibiu sub responsabilitatea lui Ioan Popa Necșa.